

29/10/2019

Srbija: Novi Zakon o kontroli državne pomoći

Konkurencija

[Uroš Popović](#) & [Tamara Popović](#)

Publisher: Bojović Drašković Popović & Partners

Dana 10. oktobra 2019. godine Narodna skupština Srbije je donela dugo očekivani novi Zakon o kontroli državne pomoći (u daljem tekstu: Zakon).

Osnovni razlog za donošenje jeste usklađivanje sa regulativom Evropske unije. Donošenje ovog Zakona predstavlja značajan korak ka zatvaranju Poglavlja 8, koje se tiče tržišne konkurencije, u pregovaračkom procesu za pristupanje Srbije Evropskoj uniji.

Ovaj Zakon reguliše kontrolu državne pomoći u cilju zaštite konkurencije na tržištu, primenom načela tržišne ekonomije i podsticanja privrednog razvoja, obezbeđenje transparentnosti u dodeli državne pomoći, kao i osnivanje, položaj, organizacija i ovlašćenja Komisije za kontrolu državne pomoći (u daljem tekstu: Komisija), opšti uslovi, pravila, mere i postupak koji sprovodi Komisija kada postupa u upravnim stvarima.

Ključne novine

Za razliku od Zakona o kontroli državne pomoći iz 2009. godine, ovaj Zakon uvodi listu instrumenata državne pomoći, a to su:

- subvencija (bespovratna sredstva) ili subvencionisana kamatna stopa na kredite;
- fiskalna olakšica (umanjenje ili oslobođenje od plaćanja poreza, doprinosa, carina i drugih fiskalnih dažbina);
- garancija države, svakog pravnog lica koje raspolaže i/ili upravlja javnim sredstvima ili drugog davaoca državne pomoći, data po uslovima povoljnijim od tržišnih;
- odricanje od dobiti i/ili dividende države, lokalne samouprave ili pravnog lica koje upravlja ili raspolaže javnim sredstvima;
- otpis duga prema državi, lokalnoj samoupravi ili pravnom licu koje upravlja ili raspolaže javnim sredstvima;
- prodaja ili korišćenje imovine u javnoj svojini po ceni nižoj o tržišne;
- kupovina ili korišćenje imovine po ceni višoj od tržišne od strane države, lokalne samouprave ili pravnog lica koje upravlja ili raspolaže javnim sredstvima; i
- drugi instrumenti u skladu sa Zakonom.

Zakon uvodi tri nova koncepta:

- usklađenu državnu pomoć;
- kumulaciju državne pomoći; i
- de minimis pomoć.

Usklađena državna pomoć je pomoć koja je socijalnog karaktera, namenjena potrošačima bez diskriminacije u odnosu na poreklo robe, odnosno proizvoda, koji čine konkretnu pomoć, odnosno koja se dodeljuje radi otklanjanja štete prouzrokovane prirodnim nepogodama ili u drugim vanrednim situacijama u skladu sa zakonom kojim se uređuje smanjenje rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama.

Kumulacija državne pomoći je zbir dodeljene državne pomoći koja ima jedinstvenu namenu nezavisno od vrste, instrumenta dodele i davaoca državne pomoći.

De minimis pomoć je pomoć koja nema značajan uticaj na narušavanje konkurencije na tržištu i na trgovinu između Republike Srbije i zemalja članica Evropske unije. Ne prijavljuje se Komisiji, već odluku o opravdanosti dodele donosi davalac de minimis pomoći, koji obaveštava Komisiju o dodeljenoj de minimis pomoći.

Takođe, zainteresovano lice više nije strana u postupku, već samo može podneti inicijativu Komisiji, ali ne i zahtev za otpočinjanje postupka.

Nadalje, u skladu sa Zakonom, strane mogu da dobrovoljno preduzmu predložene mere u postupku kontrole koje bi dovele do obustavljanja kontrole.

Zakon proširuje nadležnost glavnog nadležnog tela – Komisije i predviđa da će Komisiju činiti predsednik Komisije i Savet Komisije, koji će biti postavljeni od strane Narodne skupštine, i predviđa delokrug njihovog rada. Dana 23. oktobra 2019. godine Narodna skupština Srbije je objavila javni konkurs za predsednika Komisije i četiri člana Saveta Komisije.

Najzad, po prvi put je uveden neposredni uvid koji sprovodi Komisija. Neposredni uvid se sprovodi kod korisnika državne pomoći u slučaju postojanja osnovane pretpostavke da je državna pomoć neusklađena i pored izjašnjenja davaoca državne pomoći kojim se ukazuje na usklađenost takve pomoći, odnosno netačnosti ili nepotpunosti dostavljenog podatka.

Početak primene

Zakon stupa na snagu 1. januara 2020. godine, osim članova 9-24, koji se tiču osnivanja, položaja, organizacije i ovlašćenja Komisije, koji su stupili na snagu 18. oktobra 2018. godine.